

T.C.
GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI
Tarım Reformu Genel Müdürlüğü

05.01.2015 - 1
TRGM

Sayı : 24205837-243.01/01
Konu : 2090 Sayılı Kanun Hakkında
Genelge

05.01/2015

..... VALİLİĞİNE
(İl Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü)

2090 Sayılı Kanuna ait “Tabii Afetlerden Zarar Gören Çiftçilere Yapılacak Yardımlar Hakkında Yönetmelik” 27 / 08 / 2006 tarih ve 26272 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren, meydana gelen afetlerde bu Yönetmelik hükümleri uygulanacaktır. Bu çerçevede yapılacak yardım çalışmalarında aşağıdaki maddeler esas alınacaktır.

I-TESPİT ÇALIŞMALARI

1- Tarım alanlarında, 5363 sayılı Tarım Sigortaları Kanunu kapsamında yada 2090 sayılı Kanun kapsamında meydana gelen afetlerle ilgili hasar tespit çalışmaları yapılacak ve Ek-7 formatında Bakanlığımıza faks ve resmi yazı ile gönderilecektir. Tarım Sigortaları kapsamında olan afetler için Bilgi Notu (Ek-7) başlıklı, 2090 sayılı Kanun kapsamındaki afetler için de Afet İhbar Formu (Ek-7) başlıklı olarak gönderilecektir.

Tarım sigortası yaptırmayan üreticiler için; 5363 sayılı Tarım Sigortaları Kanununun Yardım ve Borç Ertelemesi ile ilgili 17 inci maddesinde belirtilen; “Bu Kanun kapsamında, uygulama yılında yer alan riskler için tarım sigortası yaptırmayan üreticiler, 20/6/1977 tarihli ve 2090 sayılı Kanundan yararlanamaz.” hükmü uygulanacaktır.

Hazırlanmakta olan “2090 Sayılı Kanun ve 5363 Sayılı Tarım Sigortaları Kanunu Kapsamındaki Tarım Afet İzleme ve Bilgi Sistemi” kısa süre sonra devreye girecektir. Sistemin devreye girmesini müteakip Bakanlığımız İl/İlçe çalışanlarına ilgili sistem kullanımı hakkında Hizmet İçi Eğitimler düzenlenecektir. Bu sistem ile İllerde meydana gelen doğal afetlerin Bakanlığımız İl/İlçe çalışanları tarafından sisteme girişi web tabanlı yazılım programı üzerinden yapılması sağlanacaktır. Oluşturulacak bilgi sistemi sayesinde meydana gelen tarımsal afetler sonucu oluşan hasarlar ülke genelinde izlenebilecektir.

2- Herhangi bir doğal afetin meydana gelmesi halinde; afete maruz çiftçilerin, köy muhtarlığının yazılı veya sözlü müracaatı ve kamu görevlilerinden alınacak bilgi esas olmak üzere; Gıda, Tarım ve Hayvancılık İl veya İlçe Müdürlüğünce derhal ön tespit çalışması yapılacak ve Afet İhbar Formu (Ek-7 2090 sayılı Kanun kapsamında Afet İhbar Formu, Tarım Sigortaları kapsamında Bilgi Notu) doldurularak, Gıda, Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü tarafından Tarım Reformu Genel Müdürlüğünün (0 312) 258 79 53 no’lu faksına gönderilecektir.

T.C.
GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI
Tarım Reformu Genel Müdürlüğü

3- Büyük bir afetin meydana gelmesi halinde, **Bakanlık Özel Kalem Müdürlüğü ile Müsteşarlık Makamına da** afet hakkında faksla bilgi verilecektir.

4- Afet ihbar tarihinden itibaren, **en geç bir hafta içerisinde** illerde “Vali Olur’u”, ilçelerde “Kaymakam Olur’u” ile İl ve İlçe Hasar Tespit Komisyonları oluşturulacaktır.

a) Komisyonun üyeleri, Yönetmeliğin 9’uncu Maddesine göre belirlenecektir.(Mülga Destekleme Şube Müdürlüğü yerine Koordinasyon ve Tarımsal Veriler Şube Müdürü yer alacaktır.)

Komisyon Başkanı lüzumlu gördüğü hallerde; Yönetmeliğin 9’uncu Maddesinde belirtilen kuruluşlar dışındaki kurum ve kuruluş yöneticilerini, “müşavir üye” olarak komisyona dahil edebilir.

b) İl ve İlçe Komisyonlarının eksiksiz toplanması sağlanacaktır.

c) T. C. Ziraat Bankası şubelerinin bulunmadığı yerlerde, söz konusu bankanın mahallindeki merkez şube müdürünün görevlendireceği bir yetkili komisyona katılacaktır.

d) Komisyon ilk toplantısında, afet mahallinde yapacağı çalışmayı bir takvime bağlayacak ve ilgili muhtarlıklara en seri şekilde bilgi verecektir. **Çalışma takvimi en az 7 gün süre ile köylerde ilan edilecektir.**

Bu ilanların yapıldığına dair tutanak, köy ihtiyar heyetince; mahallinde hasar tespit çalışmalarının yapıldığına dair tutanak ise, komisyon üyeleri ve ilgili muhtarlıklarca birlikte düzenlendikten sonra imzalanacaktır.

e) Kanun uygulamalarından yararlandırılacak çiftçilerin varlıklarının ve diğer gelirlerinin belirlenmesi için, hasar tespiti esnasında;

- Çiftçilerin ekili / dikili alanları ve hayvan varlığı, tarımsal amaçla kullandıkları araçlar / tesisler,

- Çiftçilik dışındaki gelirleri (SSK, Bağ Kur, Emekli Sandığı, kira gelirleri, ticari kazançlar vb.) bilgilerini içeren “Afetten Zarar Gören Çiftçinin Tarımsal Varlığı ve Diğer Gelirlerine Ait Beyanları bir liste halinde muhtarlar tarafından onaylanarak Komisyona teslim edilir.

Komisyon çiftçilerin varlıklarının tespitinde;

- Arazileri için tapularını veya Çiftçi Kayıt Sisteminde yer alan tapu kayıtlarını esas alacaktır.
- Üreticilerin hasar tespitleri değerlendirilirken, sahip oldukları üretim alanının belirlenmesinde kadastro gören alanlarda tapu senedi, kadastro girmemiş alanlarda ise Çiftçi Kayıt Sistemindeki kayıtlar ile Belediye Emlak Servisindeki kayıtlardan yararlanılacaktır. Hazine arazisi üzerinde ecr-i misille üretim yapan üreticiler ise ekim yaptıkları arazi için, bedelini yatırdıklarına dair makbuzlarını beyan etmeleri halinde değerlendirmeye alınacaktır.

T.C.
GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI
Tarım Reformu Genel Müdürlüğü

Çiftçilerin tarımsal varlık ve diğer gelirleri ile ilgili beyanlarında tereddüt olduğunda Komisyon tarafından 30 gün içinde gerekli incelemeler yapılır veya yaptırılır. İnceleme; çiftçilerin kendi imkanlarıyla kredi kuruluşlarından (Tarım Kredi Kooperatifleri ve T.C. Ziraat Bankası) kredi alıp alamayacakları hususunda yapılacaktır. Bu duruma ait ifade Komisyon Kararında mutlaka verilecektir.

Hasar tespit çalışmaları sonucunda, çiftçilerin tarımsal varlıkları, diğer gelirleri ve zarar gören varlığının yer aldığı listeler, ilgili köy veya mahalle muhtarlıklarında **10 gün süre ile ilan** edilecektir. Bu zaman zarfında, olabilecek itirazların değerlendirilmesinden sonra köy bazında hazırlanan cetvellerden genel toplam alınarak imzaya sunulacaktır.

Çiftçilere ait hayvan varlıklarının belirlenmesinde; Gıda, Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü Hayvan Sağlığı, Yetiştiriciliği ve Su Ürünleri Şube Müdürlüğü aşı kayıtlarından yararlanabilirler.

f) Düzeltme Komisyon Kararları; çiftçilerin kimlik bilgilerindeki, eksiklik, yanlışlık ve hesaplama hatalarının olması durumunda alınır.

Ek Komisyon Kararları ise; hasar tespiti yapılmış ancak, sehven ödeme cetveline geçirilmemiş çiftçilerin olması durumunda alınacaktır.

Düzeltme ve Ek Komisyon Kararlarında ilgili esas komisyon kararının tarih ve sayısı mutlaka belirtilecektir.

g) İlçe Komisyon Kararları ve cetveller yalnız başına “karar” niteliği taşımaz. İl Komisyonlarınca görüşülüp karara bağlandıktan sonra geçerlilik kazanır. Olumlu veya yeterli bulunmayan İlçe Komisyon Kararları, İl Komisyonu tarafından gerekçeli olarak iade edilir. Bu hallerde İlçe Komisyonları tereddütleri giderici çalışmaları süratle yaparak, Kararları İl Komisyonuna intikal ettirilecektir.

h) İl ve İlçe Komisyon Kararları ve cetvelleri birbirleri ile çelişkili olmayacaktır.

ı) Tesislerin afete maruz kalması durumunda, tesiste oluşan zararın karşılanması sadece **çiftçilerin birlikte kullandıkları araçlar ve tesisler için geçerlidir.**

i) Afet tarihinden itibaren **en geç 60 gün içerisinde**, İlçe Komisyon Kararı ve ekleri İl Müdürlüğüne intikal ettirilecektir. Alınan “İl Hasar Tespit Komisyon Kararları” ve cetvelleri **2 nüsha** olarak hazırlanacak ve tüm üyeler tarafından eksiksiz olarak imzalanacaktır. Kararlara itirazı bulunan üyelerin imzadan imtina etmesi halinde, itiraz gerekçesi Komisyon Kararına eklenerek, kararların şerhli de olsa tam olarak imzalanması sağlanacaktır.

İki nüsha olarak hazırlanan İl Komisyon Kararı ve eklerinin bir nüshası en geç 10 gün içerisinde (Yönetmelik'teki Ek-1, Ek- 5) Tarım Reformu Genel Müdürlüğüne gönderilecektir. **İl Ödeme Cetvelleri ayrıca e-posta ile de gönderilecektir.**

T.C.
GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI
Tarım Reformu Genel Müdürlüğü

j) Hasar tespit çalışmalarının **70 gün içerisinde tamamlanamaması halinde**, gerekçe belirtilerek Tarım Reformu Genel Müdürlüğünden ek süre için izin alınacaktır.

k) Hasar tespitleri için görevli Komisyon üyelerinin her türlü giderleri (harcirah, akaryakıt, araç....vb.) genel bütçeden, genel bütçe imkanlarının yeterli olmaması halinde ise İl Özel İdare Bütçesi'nden karşılanması sağlanacaktır.

5- Kanunun uygulanması safhasında tüm yazışmalar, valilikler kanalı ile yapılacaktır.

6- Tespit edilen zararın maddi değerinin belirlenmesinde, afet tarihindeki mahalli fiyatlar esas alınacaktır.

Hasar hububat sahalarında meydana gelmişse, o yerin son beş yılının verim ortalaması esas alınacaktır. Hububat dışında ekili - dikili alanlardaki hasar tespitlerinde ise İl Müdürlüklerince TÜİK'e bildirilen verim ortalamaları dikkate alınacaktır.

7- 2090 sayılı Kanun gereğince zarar ve ziyanları devletçe herhangi bir suretle karşılanmış olanlara, ayrıca bir yardım yapılmaz. Ancak Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı, Özel İdare, Başbakanlık AFAD vb. kaynaklardan zararın bir kısmı karşılanmış ise bu miktar ödeme tutarından düşülerek kalan kısım 2090 sayılı Kanun kapsamında ödenecektir.

Devlet tarafından çiftçiye destek amaçlı yapılan (Doğrudan Gelir Desteği, Mazot Yardımı gibi) yardımlar ise bu değerlendirmenin dışında tutulacaktır.

8- Aynı üretim döneminde, aynı alandaki aynı ürünün birden fazla afete maruz kalması durumunda; her afet için alınan Komisyon Kararlarının tek bir Komisyon Kararı altında birleştirilmeleri durumunda ise, Tarım Reformu Genel Müdürlüğüne bu hususta bilgi verilecektir.

9- Ortakçılık, kiracılık ve yarıcılık gibi usullerle tarımsal faaliyet yapılan arazi ve tesislerin afete maruz kalması halinde; çiftçilerin 2090 sayılı Kanun'dan yararlanabilmesi için söz konusu yerlere ait "Noter onaylı sözleşmenin" bulunması gerekmektedir. Ancak noter onaylı sözleşme yok ise muhtar, kiraya veren mal sahibi ve kiralayan kişiler arasındaki o üretim dönemini kapsayan kira sözleşmesi geçerli sayılacaktır. Kira sözleşmesinin tapu ile teyit edilmiş olması ve İl veya İlçe Müdürlüklerince onaylanmış olması gerekmektedir. Bu durumdaki arazi ve tesisler için sadece muhatap kişiye yardım yapılacaktır, mükerrer ödeme yapılmayacaktır.

10- Yardıma hak kazanmış çiftçinin vefatı halinde, aynı üretim alanı ile ilgili olarak mirasçılara mükerrer yardım yapılmaması için veraset ilamındaki oranlar esas alınacaktır.

11- Afete maruz tarımsal varlığın zarar oranı % 40'ın altında ise, bilgi amacıyla Komisyon Kararı alınacak ancak cetvel düzenlenmeyecektir.

12- Tarım Sigortaları Kanunu kapsamı dışında kalan Yangın afeti ile ilgili olarak düzenlenen Komisyon Kararlarının ekinde, mutlaka itfaiye veya jandarmanın yangınla ilgili raporu veya tutanağı bulunacaktır. Sadece doğal afetlerin neden olduğu yangınlar 2090 Sayılı Kanun kapsamında değerlendirilecek olup, çiftçinin ihmalinden kaynaklanan yangınlar kesinlikle **2090 Sayılı Kanun kapsamında değerlendirilmeyecektir.**

T.C.
GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI
Tarım Reformu Genel Müdürlüğü

13- Toprak kayması afetinde; zarar oranının tespitinde arazi değerinin hesaplamalara dahil edilebilmesi için, afette arazinin tamamının veya bir kısmının kullanılmayacak durumda olması gerekmektedir. Sadece arazinin kullanılmayacak olan kısmı değerlendirmeye alınacaktır.

14- Bir Komisyon Kararında aşağıdaki bilgiler mutlaka bulunacaktır:

- a) Afet tarihi (gün, ay, yıl) (kuraklık afeti ay, yıl olarak),
- b) Afet nevi,
- c) Afete maruz kalan İlçe Adı, Köy Adı ve Çiftçi Sayısı,
- d) Afete maruz kalan tarımsal varlıklar (ekili - dikili alanlar, ahır, mandıra, sera, canlı-cansız üretim araçları).

15- Hastalık ve haşere zararının işleme konulabilmesi için;

- a) Hastalık veya haşerenin afet bölgesinde aniden ve ilk defa görülüyor olması, idari ve teknik tedbir alınmasına zamanın yetmemesi,
- b) Hastalık veya haşerenin idari ve teknik tedbirlerle önlenemeyeceği ile bölgenin bitki veya hayvan varlığının büyük bölümüne zarar verebilecek yoğunlukta olduğunun Araştırma Kuruluşları uzmanlarınca tanzim edilecek raporlarla belgelenmesi,
- c) Hastalık veya haşere ile mücadeleye o yılki Bakanlığımız Mücadele Programında yer verilmemesi şartları aranır.

16- Bakanlık izni alınmadan **Kanun'un 2. maddesinin (b) bendi kesinlikle çalıştırılmayacak ve buna ilişkin Komisyon Kararı, Bakanlık izninden sonra alınacaktır.**

II-YARDIMLAR

1-KARŞILIKSIZ YARDIMLAR

Yönetmeliğin 5'inci Maddesi'ndeki şartları taşıyan üreticilere yardım yapılır. Cetvel-1 hazırlanırken afet tarihindeki asgari ücret brütü esas alınacaktır. Asgari ücret ile ilgili bilgiler Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına ait web sayfasında bulunmaktadır.

A- KARŞILIKSIZ NAKDİ YARDIMLAR

1- Nakdi yardımlar, yardıma esas Komisyon Kararının alındığı mahalde bulunan Ziraat Bankası Şube Müdürlüğünde çiftçinin adına açtıracağı hesaba aktarılır.

T.C.
GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI
Tarım Reformu Genel Müdürlüğü

2- Bakanlıkça Komisyon Kararlarına istinaden illere yapılacak tahsislerde; nakdi yardımdan yararlanacak çiftçiler için hazırlanacak tahakkuk evrakı ve ödeme emri belgesi ekine çiftçilerin adı - soyadı, T.C. kimlik numarası, kullanılacak yardım tutarı, aktarmanın yapılacağı banka hesap numarasını belirtir ikinci derecede ita amirinin onayı ile düzenlenmiş olan ödeme taleplerinin bulunduğu İl Hasar Tespit Komisyon Kararı Defterdarlık Muhasebe Müdürlüğüne gönderilecektir.

3- Çiftçilere karşılıksız nakdi yardımın dağıtıldığına ve / veya tenkis edildiğine (çiftçi bazında) dair Komisyon Kararı alınarak Tarım Reformu Genel Müdürlüğüne gönderilecektir.

2- TESİS YARDIMLARI

Yönetmelik'in 7'inci maddesindeki şartlar uygulanır.

III-CEZALAR

Nakdi yardımın durdurulması veya geri alınması

Yönetmelik'in 17'inci maddesindeki şartlar uygulanacaktır.

Bilgilerinizi ve gereğini önemle rica ederim.

Dr. Gürsel KÜSEK
Bakan a.
Genel Müdür V.

DAĞITIM :

Gereği için :

- 81 Valiliğe